

Leren van je fouten

Door Bert Zijlstra

Er wordt gezegd dat het maken van fouten niet erg is, als je er maar van leert. Natuurlijk is het verstandig om te leren van fouten, want dan levert die fout nog iets op. Maar leren we wel altijd van fouten die we maken?

Al doende leert men

Niemand vindt het prettig om fouten te maken. Naar beste kunnen, doen we ons werk zo goed mogelijk. Maar hoe goed we ook ons best doen, we maken allemaal fouten. Als we een fout maken zijn wij ons daar niet van bewust, want waren we ons daarvan bewust, dan zouden we de fout niet maken. Het is altijd achteraf dat we ontdekken iets verkeerd gedaan te hebben. Dat gebeurt als we te maken krijgen met criteria waarmee we worden beoordeeld. Dan kan blijken dat ons gedrag of verricht werk niet voldoet aan gestelde eisen.

Dit begint al op zeer jonge leeftijd. Ook op de scholen die we doorlopen worden we beoordeeld op gedrag en prestaties. Door deze 'feedback' leren we wat er van ons wordt verwacht. Zo leren we ons sociaal aangepast te gedragen en kunnen we goed worden in een beroep. Het probleem hierbij is dat het maar de vraag is of de bij een beoordeling gebruikte criteria wel de juiste zijn. In veel beroepen ben je 'goed' als het je lukt om in korte tijd veel geld te verdienen. Al het andere, inclusief het welzijn van de mens is daaraan ondergeschikt.

Kennis- en begripkader

De wetten van de natuur functioneren onafhankelijk van wat wij daarvan denken te weten of menen te moeten geloven. Het functioneren van de mens is daarentegen sterk afhankelijk van hoe hij denkt dat de natuur functioneert. Het maakt in gedrag enorm veel uit of iemand denkt dat het leven een zinloos of een zinvol gebeuren is, of iemand wel of niet gelooft in de wetten van karma.

We staan daar gewoonlijk niet bij stil, maar gedrag wordt voor een groot deel bepaald door het beeld dat we ons in de loop der tijd hebben gevormd van de wereld waarin we leven. Onbewust werkt dat door in alles dat wij doen.

Het kan zijn dat we ons best doen zo 'goed' mogelijk te leven, maar dat we door een onjuist begripkader ongewild toch fouten maken. En, voor we van een fout kunnen leren moeten we weten dat we een fout begaan, of hebben begaan. Hebben we dat niet in de gaten, dan doen we meer van hetzelfde. Zo kunnen we eindeloos bezig

blijven, zonder dat ooit het gewenste resultaat wordt bereikt.

Vandaar dat het belangrijk is er achter te komen hoe het beeld er uitziet dat wij hebben gevormd van de wereld waarin we leven en in hoeverre dat overeenkomt met de werkelijkheid.

Onderzoek alles ...

Vroeger waren filosofen mensen met ervaringen van hogere bewustzijnstoestanden. Ze kenden de mens in zijn beperkingen en de daaruit voortvloeiende goedgelovigheid. Vandaar dat Socrates benadrukte dat het belangrijk is niets zomaar voor waar aan te nemen. De Deense Kierkegaard zei zelfs dat er twee manieren zijn waarop we onszelf voor de gek kunnen houden: door te geloven wat niet waar is en niet te willen geloven wat wel waar is. Anders gezegd: observeer, oordeel en leer!

Voor veel mensen is het moeilijk in te zien dat wat ze geloven niet noodzakelijkerwijs ook waar is.

Jammer genoeg is het zo dat veel van de vanzelfsprekende waarheden in onze samenleving allesbehalve waar zijn. Of slechts ten dele waar. Er zijn enorm veel misvattingen. Allemaal hebben ze een rampzalig effect op de kwaliteit van ons leven en voor een deel worden ze door (financiële) belangen bewust in stand gehouden.

Een vooral binnen TM kringen bekend voorbeeld is de manier waarop regeringen stug blijven proberen vrede te krijgen door oor-

log te voeren. Iedere vorm van geweld roept geweld op, wat je ook verzint om dat geweld te rechtvaardigen. In plaats van vrede heeft men in de afgelopen jaren op deze manier een schier oneindige stroom vluchtelingen geproduceerd. Dit is een 'fraai' voorbeeld van iets fout doen terwijl een groot deel van de mensheid niet in de gaten heeft dat er iets fout wordt gedaan.

Goed en goed doen

Goed is gedrag dat overeenkomstig de wetten van de natuur is. Het is gedrag dat positief karma oplevert. Het is gedrag dat levensondersteunend is en daarom op geen enkele manier schade toebrengt aan wie of wat dan ook.

Dit betekent dat we in de eerste plaats goed voor onszelf moeten zorgen: gezond leven. Maar het is ook het 'uw naaste helpen'. Helpen door die dingen te doen waardoor de spirituele groei van de naaste wordt versterkt. En een baan waar we werk verrichten waarbij we *goed* doen. In de omgang met kinderen, partner, familieleden, vrienden dat doen waardoor we hun evolutie ondersteunen.

Maharishi's vedische kennis

Door het beperkte begripkader waarmee een (nog) niet-verlicht persoon het nu eenmaal moet doen, is het onvermijdelijk dat er misverstanden ontstaan. Ook bij het interpreteren van Maharishi's kennis. Het ontstaan van misverstanden wordt door Maharishi ook genoemd als verklaring voor het feit dat er na het vestigen van een Tijd van Verlichting altijd weer een minder verlichte tijd komt. De groei naar verlichting is nu eenmaal noodzakelijkerwijs vanuit het gebied van onwetendheid en onbegrip.

Het blijkt daarom zinvol om *alles* waarvan we denken dat het waar is periodiek aan een kritisch onderzoek te onderwerpen. Is wat we dachten dat waar was dat nog, gezien in het licht van nieuw ontdekte of beschikbaar gekomen informatie? En, bij een toenemende helderheid van geest, is er dan misschien een andere en meeromvattende of fundamentele interpretatie van oude kennis mogelijk?

Dit is een lastig en moeilijk proces omdat we soms lang gekoesterde 'waarheden' overboord moeten gooien. Maar het is ook een speurtocht waarbij verborgen schatten aan het licht gebracht kunnen worden die onder foute aannames verborgen lagen. Er is altijd ruimte voor verdergaande groei. Zelfs, of misschien vooral ook over kennis die te maken heeft met groei.